

Brüssel, 26.4.2017
COM(2017) 196 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE,

milles hinnatakse piimatootjate poolt turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusamme, millest Itaalia on teatanud komisjonile ja nõukogule

(vastavalt nõukogu otsuse 2003/530/EÜ artiklile 3)

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE,

milles hinnatakse piimatootjate poolt turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusamme, millest Itaalia on teatanud komisjonile ja nõukogule

(vastavalt nõukogu otsuse 2003/530/EÜ artiklile 3)

Käesolev hindamisaruanne on koostatud vastavalt nõukogu 16. juuli 2003. aasta otsuse 2003/530/EÜ (sellise abi ühisturuga kokkusobivuse kohta, mida Itaalia Vabariik kavatses anda oma piimatootjatele) (edaspidi „nõukogu otsus“) artiklile 3. Kõnealuse otsuse kohaselt peavad Itaalia pädevad asutused esitama nõukogule ja komisjonile igal aastal aruande piimatootjate poolt ajavahemiku 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusammude kohta.

Nõukogu otsuse artikli 1 kohaselt käsitatakse abi, mis seisneb selles, et Itaalia Vabariik maksab ise Euroopa Liidu eelarvesse piimatootjate suhtes kohaldatud piima lisamaksu summa, mille piimatootjad võlgnevad Euroopa Liidule turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest, ja lubab tootjatel maksta oma võlga hiljem mitme aasta peale jagatult ilma intressi maksmata, erandkorras ühisturuga kokkusobivana järgmistel tingimustel:

- tootjad maksavad võla tagasi täismahus iga-aastaste ühesuuruste osamaksetena ja
- alates 1. jaanuarist 2004 alanud tagasimakseperiood ei kesta kauem kui 14 aastat.

Nõukogu otsuse artikli 2 kohaselt antakse abi tingimusel, et Itaalia teatab ametlikult Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondile (EAGGF) asjaomaste ajavahemike eest makstava lisamaksu kogusumma ja et Itaalia arvab veel tasumata võla iga-aastaste ühesuuruste osamaksetena maha EAGGFi poolt rahastatavatest kuludest vastavalt 2003. aasta novembriks, 2004. aasta novembriks ja 2005. aasta novembriks. Itaalia deklareeris asjaomase ajavahemiku eest makstava lisamaksu kogusumma nõuetekohaselt 26. augusti 2003. aasta kirjaga. Järelejäänud tasumata võla mahaarvamine EAGGFi poolt 2003., 2004. ja 2005. aasta novembriks rahastatavatest kuludest toimus nõuetekohaselt.

Nõukogu otsuse artikli 3 kohaselt peavad Itaalia pädevad asutused esitama igal aastal nõukogule ja komisjonile aruande piimatootjate poolt turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusammude kohta.

Itaalia asutused esitasid komisjonile selle sätte alusel koostatud üheteistkümnenda aruande Itaalia makseasutuse AGEA (Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura) 4. novembri 2016. aasta kirjaga, milles käsitletakse 2015. aasta osamakseid (vastab kaheteistkümnendale osamaksele).

Käesolevas aruandes esitatakse komisjoni hinnang Itaalia asutuste 2015. aasta edusammude kohta lisamaksu sissenõudmisel nii nõukogu otsusega hõlmatud seitsme turustusaasta kui ka selliste turustusaastate puhul, mida nimetatud otsus ei hõlma.

Lisamaksu tasumine 2003. aasta osamaksekava alusel

Nõukogu otsus, mille kohaselt lubati Itaaliale maksta lisamaksud Euroopa Liidu eelarvesse oma piimatootjate asemel, hõlmas 2005. aastal nõukogule esitatud esimese aruande kohaselt 25 123 maksukohustuslikku tootjat. Aastaks 2015 oli nende arv kahanenud 21 189 ettevõtjani.

Kõigist tootjatest, keda aruanne puudutab ja kes on võlgu nõukogu otsusega hõlmatud seitsme turustusaasta lisamaksud, otsustas 15 431 tootjat teha tagasimakseid 2003. aasta osamaksekava alusel. Enne esimese osamakse tasumist 2004. aastal olid 15 431 tootjat, kes otsustasid teha tagasimakseid osamaksekava alusel, võlgu ligikaudu 345 miljonit eurot, mis moodustas osamaksekavadega ühinemisest keeldunud tootjate poolt makstavast veel tasumata lisamaksu kogusummast ligikaudu ühe neljandiku. Sellest nähtub, et osamaksekava kasuks on otsustanud suurem osa nendest tootjatest, kes on vähem ületanud oma individuaalseid tootmiskvoote. Seevastu aga individuaalseid tootmiskvoote märkimisväärselt ületanud tootjad (ligikaudu 8 000 tootjat, kes peavad seitsme turustusaasta eest tasuma lisamaksu kokku ligikaudu ühe miljardi euro ulatuses) on selle asemel eelistanud osamaksekavaga liitumata jätta. Tuleb siiski täpsustada, et igal aastal saavad Itaalia asutused uusi osamaksetena tasumise taotlusi. Aastal 2015 esitati 22 uut osamaksetena tasumise taotlust, mis hõlmas 3,4 miljonit eurot. 2003. aasta osamaksekavaga hõlmatud kogusumma on 372,33 miljonit eurot.

Kaheteistkümnenda osamakse kogusummas 25 390 665,74 eurot pidid 10 540 tootjat tasuma enne 31. detsembrist 2015. Itaalia asutuste tehtud kontrolli tulemustest nähtus, et 2015. aasta jooksul on 10 282 tootjat tasunud nõuetekohaselt kokku 24 300 792,83 eurot, seega on 97,55 % tootjatest tasunud ettenähtud tähtajaks 95,7 % kaheteistkümnenda osamakse kohastest tasumisele kuuluvatest summadest. Esimese üheteistkümnenda osamakse kohastest tasumisele kuuluvatest summadest tasuti õigel ajal vastavalt 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7 %, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 %, 96,9 %, 98,2 % ja 95,9 %. Esimese kaheteistkümnenda osamakse raames tasutud lisamaksu summa ulatub kokku ligikaudu 333 357 062 miljoni euroni (umbes 97 % osamaksete kohaselt tasumisele kuuluvast kogusummast).

Kuigi sellistest tulemustest nähtub kindlasti osamaksekavas osalevate tootjate valmisolek oma kohustusi täita, leiab komisjon, et juhtumite puhul, kus maksed ei ole tehtud ettenähtud aja jooksul, on järelkontroll väga oluline näitaja Itaalia asutuste valmisoleku kohta täita oma kohustusi, et tagada osamaksekava tingimuste täpne täitmine ja lõpuks tasumisele kuuluva lisamaksu tagasimaksmine täies mahus.

Kaheteistkümnenda osamakse puhul puudub igasugune info ülejäänud 258 tootja osamaksete kohta kokku 1 089 857 euro ulatuses. (Itaalia asutused annavad nendest maksetest teada järgmises aastaaruandes.)

Eelmise aruande kohaselt oli 268 tootjal 31. detsembriks 2014 üheteistkümnenda osamakseperioodi eest veel tasumata osamakseid kokku 1 035 351 euro ulatuses. Vastavalt Itaalia asutustelt saadud teabele teatasid keskasutused kõikidest sellistest juhtumitest vastavatele piirkondlikele asutustele, et nõuda sisse kogu maksmisele kuuluv summa koos intressidega väljaspool osamaksekava. Algul arvati, et oma osamaksu ei ole tasunud 268 tootjat, kuid hiljem selgus, et tegelikult olid 143 tootjat osamaksu juba tasunud. Tootjatest, kes ei olnud tasunud üheteistkümnendat osamakset, jäid 125 tootjat ilma võimalusest sissenõutavat lisamaksu osamaksudena tagasi maksta ning nende suhtes algatati võla sundkorras sissenõudmise menetlus.

Põllumajandusettevõtted, mille suhtes on tühistatud osamaksetena maksmise võimalus

Kui üks aastane osamakse jääb tasumata, arvatakse tootja osamaksekavast välja ja temalt peetakse kinni kogu veel võlguolev summa koos kogunenud intressidega.

Kaksteist aastat pärast osamaksekava käivitamist 2003. aastal, on 855 põllumajanduslikku majapidamist kaotanud oma võla osamaksetena maksmise õiguse. Nende osamakseteks jaotatud koguvõlg oli 30 073 846,37 eurot.

Siiski maksti osutatud summast 12 338 942,12 eurot osamaksetena enne kõnealuse õiguse tühistamist ja 4 596 600,31 eurot nõuti sisse pärast õiguse tühistamist, mis tähendab, et 238 põllumajandusliku majapidamise võlgnevus on täielikult tasutud ning 617 veel võlgu oleva põllumajandusliku majapidamise tagasimaksmata koguvõlg on 13 149 255,86 eurot.

Arvudest nähtub, et Itaalia asutuste hoolsus lisamaksu sissenõudmisel tootjate käest, kes on aasta osamakse tasumata jätmise tõttu osamaksekavast välja arvatud, ei ole kaugeltki rahuldav. Lisaks sellele pidid piimatootjad loobuma oma kohtumenetlustest Itaalia kohtutes selleks, et saada õigus osamaksekavas osalemiseks. Seda asjaolu silmas pidades ei näi puudused lisamaksu sissenõudmisel tulenevat pikaleveninud kohtumenetlustest, vaid pigem Itaalia ametiasutuste suutmatusest kõnealuseid summasid tõhusalt sisse nõuda.

Maksusummade tasumise edasilükkamine kuue kuu võrra ja selle mõju riigiabi valdkonnale

Itaalia 29. detsembri 2010. aasta dekreetseaduse nr 225 (millest pärast muudatuste tegemist sai 26. veebruari 2011. aasta seadus nr 10) artikli 2 lõike 12 kohaselt andis Itaalia loa lükata 2010. aasta osamakse tasumine, mis nõukogu otsusega 2003/530/EÜ heaks kiidetud 2003. aasta osamaksekava kohaselt oleks tulnud teha 31. detsembriks 2010, edasi kuni 2011. aasta 30. juunini.

17. juuli 2013. aasta otsuses C(2013) 4046 (final) märkis komisjon, et piimamaksu 31. detsembriks 2010. aastal tasumisele kuuluva osamakse tähtaja edasilükkamine kujutab endast siseturuga kokkusobimatut abi. Pealegi leidis komisjon, et sellise abi andmisel rikuti nõukogu otsuses 2003/530/EÜ sätestatud tingimusi ja nende abi saajate jaoks, kes jäid seega nõukogu kehtestatud raamistikust välja, oli tegemist uue riigiabiga, mis on määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti f tähenduses ebaseaduslik ning lisaks siseturuga kokkusobimatu.

Otsuses C(2013) 4046 (final) tegi komisjon ettekirjutuse, et Itaalia peab nõudma osamakse tasumise edasilükkamisega seotud abisaajatelt siseturuga kokkusobimatu abi summa hüvitamist koos intressidega.

Itaalia asutused algatasid asjakohase haldusmenetluse abi sissenõudmiseks. Siiski esitas Itaalia 8. novembril 2013 üldkohtule hagi komisjoni otsuse kohta (kohtuasi T-527/13). Kohus langetas 24. juunil 2015 otsuse, millega tühistati osaliselt komisjoni otsus: kohus kinnitas komisjoni arvamust abist, mis oli seotud 31. detsembriks 2010 tasumisele kuuluva osamakse edasilükkamisega, kuid lükkas tagasi komisjoni järeldused, milles käsitleti uut abi neile, kelle suhtes edasilükkamist kohaldati ja mis jäi seega nõukogu otsuse kohaldamisalast välja. Komisjon esitas üldkohtu otsuse peale kaebuse Euroopa Kohtule (kohtuasi C-467/15 P), kes ei ole veel otsust teinud.

Turustusaasta 2002/2003 eest tasumisele kuuluv lisamaks

Vastavalt nõukogu otsusele 2003/530/EÜ tasus tootjate asemel turustusaastate 1995–2002 eest Euroopa Liidu eelarvesse lisamaksu Itaalia riik.

Vastavalt nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 1788/2003 kannavad liikmesriigid alates 2004. aastast lisamaksu otse liidu eelarvesse.

Paraku ei ole turustusaasta 2002/2003 hõlmatud ei nõukogu otsuse ega uue korraga, mis võeti kasutusele 2004. aastal. Võttes arvesse Itaaliale eraldatud riikliku kvoodi ületamist, oli kvoodi ületamise eest vastutavate Itaalia piimatootjate lisamaksu võlgnevus turustusaasta 2002/2003 eest liidu eelarvesse 227,76 miljonit eurot.

See summa jaguneb järgmiselt:

- 16,58 miljoni euro tasumise kohustus on kohtu otsusega tühistatud;
- 5,67 miljonit eurot kuuluvad tasumisele 2009. aasta süsteemi kohaselt (2,12 miljonit eurot sellest on juba hüvitatud);
- 60,70 miljonit eurot on tasutud väljaspool osamaksekava;
- 24,39 miljonit eurot on kustutatud.

Seega on turustusaasta 2002/2003 eest tasumisele kuuluvast lisamaksust Euroopa Liidu eelarvesse tasumata veel 120,42 miljonit eurot, mille peavad tasuma need piimatootjad, kes ei ühinenud 2009. aastal kasutusele võetud süsteemiga.

Turustusaastate 1995/1996–2008/2009 eest tasumata lisamaks, mida ei hõlma ei 2003. aasta osamaksekava ega 2009. aasta tasumisele kuuluvate maksude sissenõudmise süsteem

Juba eelmistes aruannetes rõhutati, et 2003. aasta osamaksekava ja 2009. aasta tasumisele kuuluvate maksude sissenõudmise süsteem (intressimääraga, mis on võrdne liidu viitemääraga, mida on suurendatud veel mitme protsendipunkti võrra) hõlmavad tegelikult vaid suhteliselt väikest osa sissenõutavast lisamaksust.

Seega on turustusaastate 1995/1996–2008/2009 eest tagastamisele kuuluva maksu kogusumma Itaalialt saadud teabe kohaselt 2,303 miljardit eurot. Sellest summast kogus Itaalia ajavahemikul 2003–2015 kokku 671,8 miljonit eurot, millest 333 357 062 miljonit eurot 2003. aasta osamaksekava raames, 6,81 miljonit eurot 2009. aasta tasumisele kuuluvate maksude sissenõudmise süsteemi raames ja 331,65 miljonit eurot väljaspool osamaksekava.

Ülejäänud summast, st 1,63 miljardist eurost

- kuulub väike osa (71,77 miljonit eurot) tagasimaksmisele Itaalias loodud 2003. ja 2009. aasta osamaksekavade raames, millega on liitunud mõned piimatootjad, kes peavad tasuma lisamaksu;
- on 276,46 miljonit eurot kuulutatud luhtunud kuludeks seoses piimatootja pankrotiga või nõude tühistamisega vastavalt kohtuotsusele;
- on 1,28 miljardit eurot võlgu tootjad, kes on keeldunud ühinemisest osamaksekavadega ning kellest enamik on vaidlustanud lisamaksu Itaalia kohtutes.

Komisjon väljendas heameelt Itaalia asutuste aruandes kaheteistkümnenda osamakse kohta esitatud teabe üle, mis on seotud 2003. aastal kehtestatud osamaksekava kohaselt sissenõutava lisamaksu praeguse üldise olukorraga.

Kuigi Itaalia asutuste esitatud arvnäitajad osutavad, et osamaksekavadega hõlmamata summade (1,28 miljardit eurot), mis moodustavad 94,7 % turustusaastate eest 1995/1996–2008/2009 tagasimaksmisele kuuluva lisamaksu kogusummast (1,35 miljardit eurot), sissenõudmisel tehtud edusammud on minimaalsed. Eelkõige ei ole saavutatud märkimisväärset edu nende sissenõudeõigusega maksusummade sissenõudmisel, kuna neid ei

ole kunagi vaidlustatud või kui on vaidlustatud, siis kohtu poolt kinnitatud, või kui on kinnitamata, siis mitte kaetud sissenõudmise peatamisega.

31. detsembri 2015. aasta seisuga oli tegelikult laekunud summa (väljaspool osamaksekava) umbes 331,65 miljonit eurot, samas kui tasumata sissenõudeõigusega maksude kogusumma oli 799,38 miljonit eurot. Komisjon märgib veel, et ajavahemikul 1995/1996–2008/2009 väljaspool osamaksekava tasumisele kuulunud 1,28 miljardist eurost ei ole 484 miljonit eurot veel sissenõudeõigusega, kuna need on vaidlustatud ja nende sissenõudmine on kohtu otsusega peatatud. Summa tuleb siiski sisse nõuda, kui kohus on teinud asutuste jaoks soodsad otsused.

Väljaspool osamaksekava tasumisele kuulunud summade ja eriti nõukogu otsusega kaetud ajavahemikul 1995/1996–2001/2002 tasumisele kuulund summade muutumist kontrollitakse pidevalt. Tänapäevaks on kogutud 34 % sissenõudeõigusega maksudest (110,37 miljonit eurot 324,17 miljonist eurost). Turustusaastatel 1995/1996–2008/2009 tasumisele kuulunud ja sissenõudeõigusega summadest on tegelikult kogutud umbes 25,8 % (278,04 miljonit eurot 1,077 miljardist eurost).

Kogu perioodi eest tasumisele kuuluvad sissenõudeõigusega summad jagunevad järgmiselt:

– summad, mida ei ole vaidlustatud: sissenõudeõigusega 168,66 miljonist eurost on sisse nõutud 96,05 miljonit eurot, seega on sissenõudmismäär 57 %;

– summad, mis on vaidlustatud, kuid mille kohta ei ole väljastatud sissenõudmise peatamise korraldust: sissenõudeõigusega 178,57 miljonist eurost on sisse nõutud ainult 19,29 miljonit eurot, seega 10,8 %;

– kohtu poolt kinnitatud maksusummad: sissenõudeõigusega 730,20 miljonist eurost on sisse nõutud 162,71 miljonit eurot, seega 22,3 %.

Komisjon juhib tähelepanu asjaolule, et kahe viimati nimetatud kategooria puhul on sissenõudmismäär väga väike. Isegi nende 168,66 miljoni puhul, mida ei ole kunagi vaidlustatud ja mille võiks seepärast kohe sisse nõuda, on veel tasumata 72,62 miljonit eurot.

Komisjon avaldab sügavat kahetsust, et osa 2003. aasta osamaksekavaga ja 2009. aasta sissenõudmisesüsteemiga hõlmamata summade kogumine on olnud aeglane.

Komisjon jälgib jätkuvalt tähelepanelikult sissenõudmise käiku Itaalias, eelkõige sellise lisamaksu sissenõudmist, mis ei ole hõlmatud osamaksekavaga. Komisjoni talitused on mitmel korral edastanud oma tähelepanekud (sealhulgas negatiivsed märkused) Itaalia asutustele ja palunud esitada üksikasjalikku teavet piimamaksu sissenõudmise mitmesuguste aspektide kohta.

Vaatamata komisjoni korduvatele taotlustele, ei ole Itaalia asutused enamikku maksmisele kuuluvast summast sisse nõudnud.

Komisjon saatis Itaaliale 2013. aasta juunis sellekohase märgukirja ja seejärel 2014. aasta juulis põhjendatud arvamuse. Kuna Itaalia esitatud vastuste kohaselt ei ole summade sissenõudmisel saavutatud märkimisväärset edu, otsustas komisjon 26. veebruaril 2015 esitada Euroopa Liidu Kohtule hagi ELi toimimise lepingu artikli 258 kohase rikkumismenetluse algatamiseks. 6. augustil 2015 esitas komisjon Itaalia vastu hagi, kuna Itaalia ei olnud võtnud piisavaid meetmeid, et tagada ülelaekumisest tulenevate maksusummade tõhusat ja tulemuslikku tagasinõudmist piimatootjatelt, kes ületasid oma individuaalset tootmiskvooti aastatel, mil Itaalia ületas oma riiklikku piimakvooti (kohtuasi C-433/15).

Kokkuvõte

Komisjon leiab, et kui nõukogu poolt 2003. aastal heaks kiidetud osamaksekava kohaldamise tingimused on täidetud, osutavad Itaalia asutuste edusammud summade sissenõudmisel tootjatelt, kes on otsustanud turustusaastatel 1995/1996–2001/2002 osamaksekavaga liituda, süsteemi rahuldavale juhtimisele.

Summade puhul, mida osamaksekavad ei hõlma, on komisjon alates 2010. aastast nõukogule esitatud järjestikes hindamisaruannetes, seejärel Itaaliale 20. juunil 2013 edastatud märgukirjas ning 10. juuli 2014 saadetud põhjendatud arvamuses juba väljendanud rahulolematust märgatavate edusammude puudumise üle piimakvoodi maksusummade sissenõudmisel.

Itaalia asutuste poolt kaheteistkümnenda osamakse kohta esitatud teabe kohaselt ei ole osamaksekavadega hõlmamata maksude tegeliku sissenõudmise osas paraku mingit läbimurret märgata. Kuna tasumata maksusumma on suur ja olukord kestab juba pikka aega, tuleb järeldada, et Itaalia ametiasutused ei suuda tagada Euroopa Liidu õigusaktide tulemuslikku ja tõhusat kohaldamist.

Seepärast otsustas komisjon esitada 6. augustil 2015 Euroopa Liidu Kohtule hagi ELi toimimise lepingu artikli 258 kohase rikkumismenetluse algatamiseks (kohtuasi C-433/15), mille kohta ei ole kohus veel otsust teinud.